

Przedmowa do wydania drugiego

Niniejszym oddaję jako redaktor, a właściwie to my autorzy, oddajemy w Państwa ręce drugie, unowocześnione i zaktualizowane wydanie podręcznika, którego pierwsze wydanie ukazało się już całkiem dawno, gdyż w 2014 r. Od tego czasu gastroenterologia dorosłych oraz dziecięca poczyniły wspólnie znaczne postępy, rozwikłały liczne zagadki i jak zwykle odkryły nowe, które oczekują na rozwiązanie.

Różnego typu objawy gastroenterologiczne, a w szczególności bóle brzucha, biegunka czy zaparcie, to codzienny i niekiedy trudny problem dla każdego pediatry, a niejednokrotnie również gastroenterologa dziecięcego.

Podręcznik ten dedykujemy wszystkim zajmującym się gastroenterologią dziecięcą, zwłaszcza pediatrom i lekarzom rodzinnym. W zamyśle ma on dostarczyć niespecjalistom praktycznych i nowoczesnych wskazówek, jak postępować w najczęstszych, ale także i tych trochę rzadszych chorobach przewodu pokarmowego. Czytelnikom, którzy nie dysponują wystarczającą ilością czasu, poszukującym szybkich odpowiedzi, polecam mój rozdział pt. *Od objawu do rozpoznania, czyli diagnostyczna droga na skróty*.

Mimo że nie jest to popularne podejście, to ambitniejszym Czytelnikom polecam nieskromnie kolejny mój rozdział poświęcony fizjologii przewodu pokarmowego, ponieważ znając ją, łatwiej zrozumieć można poszczególne zjawiska i objawy, co ułatwia przeprowadzenie myślenia klinicznego, czyli traktowania zjawisk od ogółu do szczegółu, a nie odwrotnie. Takie podejście ułatwia często także zrozumienie, dlaczego otrzymujemy takie a nie inne wyniki badań, a nawet pozwala je przewidywać. Niezgodność uzyskanych wyników z tym, czego się spodziewaliśmy powinna zapalać nam w głowie tzw. czerwoną lampkę i wzmóc nasz wysiłek umysłowy.

Gastroenterologia dziecięca – poradnik lekarza praktyka jest owocem wieloletnich doświadczeń i zainteresowań całego zespołu, młodszych, nieco starszych i całkiem starych, jak ja, pracowników oraz współpracowników Kliniki Gastroenterologii i Żywienia Dzieci, której założycielem był nestor i twórca gastroenterologii dziecięcej w Polsce prof. Tadeusz Zalewski, jego następcą prof. Andrzej Radzikowski, po którym nastałem ja, a po mnie pałeczkę przejęła prof. Aleksandra Banaszekiewicz. Wszyscy pragnęliśmy przekazać Państwu, Szanownym Czytelnikom, wiedzę praktyczną, pozbawioną nadmiaru teorii, często bardzo mało przydatnej w bezpośrednim kontakcie z chorym dzieckiem i jego rodzicami.

Stosunkowo dużo miejsca w podręczniku zajęły problemy żywienia dzieci zdrowych i chorych. Jest to konsekwencją zarówno znaczenia przypisywanego tzw. programowaniu żywieniowemu i udokumentowanemu wpływowi prawidłowego żywienia w wieku wczesnodziecięcym na zapobieganie chorobom cywilizacyjnym, jak i tego, że o żywienie pytają nas nieustająco rodzice, zwłaszcza matki, a my lekarze niestety wciąż jeszcze okazujemy się w tej materii nie w pełni kompetentni. Dzieje się to ponadto w sytuacji, gdy dostęp, w ramach refundowanej opieki zdrowotnej, do doświadczonych dietetyków wciąż nie jest jeszcze ani powszechny, ani łatwy.

Dzięki nieocenionej i „odwiecznej” przyjaźni oraz codziennej współpracy z zespołem naszych psychologów klinicznych udało się „unikatowo” rozszerzyć zakres podręcznika o niezbędne w codziennej praktyce psychologiczne aspekty gastroenterologii dziecięcej, a zwłaszcza problemy występujące u chorych na przewlekłe, i na dzień dzisiejszy, nieuleczalne choroby, jak np. nieswoiste zapalenia jelit.

Liczmy na Państwa życzliwe, ale i krytyczne uwagi, które pozwolą udoskonalić nasze „dzieło”, a jako że pewna doza próżności jest i naszym udziałem, jeśli ktoś zechce nas pochwalić, będziemy bardzo szczęśliwi.

Jako redaktor tego wydania pragnąłbym gorąco podziękować wszystkim moim współautorom za zaangażowanie, cierpliwe znoszenie moich ponagleń, narzekań i uwag oraz za ich ogromny trud włożony w opracowanie tego podręcznika – gdyby nie nasza wieloletnia przyjaźń i zrozumienie, nowe wydanie na pewno nie ujrzałoby światła dziennego.

Szczególne gorąco pragnąłbym podziękować Panu dr. n. med. Łukaszowi Dembińskiemu za ogromne zaangażowanie i pracę włożone w ujednoczenie i uczynienie czytelnymi rozlicznych nieudolnie kleconych przez nas schematów oraz Pani Aleksandrze Kotowskiej i Panu Edwinowi Wolińskiemu za trud włożony w nadanie spójnego i maksymalnie informatywnego charakteru zamieszczonym ilustracjom.

Dziękuję także bardzo serdecznie Wydawnictwu Czelej za chęć ponownego wydania tego podręcznika, życzliwość oraz ogromne zaangażowanie w jego powstanie. Szczególne podziękowania kieruję do Pani Malwiny Staszak za zrozumienie, bieżące śledzenie rozlicznych zmian, ich cierpliwe korygowanie oraz koordynowanie całego procesu wydawniczego. Współpraca z Panią oraz całym Wydawnictwem była dla mnie kolejną życiową przyjemnością.

Mając nadzieję, że znajdą Państwo w tym podręczniku choć odrobinę przydatnych w codziennej praktyce wiadomości, życzę przyjemnej i owocnej lektury.

Prof. dr hab. n. med. **Piotr Albrecht**

Klinika Gastroenterologii i Żywienia Dzieci

Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego